

"Chiến lũy hoa"

QUÝ THỂ

Mấy năm gần đây vợ chồng Bốn Hòa không thuận. Anh chị thường hay gây gổ. Anh nghe chị nói hàng trăm lần, tôi chán anh, tôi ghét anh, tôi hận anh... Nói gì thì nói Bốn Hòa biết vợ còn yêu thương mình, anh nhất quyết không chịu ký đơn ly hôn. Anh hy vọng một ngày nào đó vợ sẽ hồi tâm. Nhưng nay thì mọi việc đã thay đổi cả rồi.

Từ hồi mới thương nhau chưa thành vợ chồng, Bốn Hòa biết Son có cái tật thể hiện tình yêu một cách chân thành, mộc mạc, và rất "đàn bà". Buổi trưa lúc gió hiu hiu từ sông Cái thổi lên, chị ta thường ghì đầu chồng xuống nặn mụn. Chị làm việc này một cách say sưa. Nay Son không còn thích thú việc này có nghĩa là trong tâm hồn cô đã có sự chuyển biến quan trọng. Nhiều khi Bốn Hòa còn đặt chút hy vọng: hay mặt mình hết mụn? Không. Thỉnh thoảng anh sờ tay lên mặt còn thấy sần sùi. Vậy thì hết cả rồi, chẳng còn hy vọng cứu vãn hạnh phúc gia đình!

Gần đây anh thấy vợ thay đổi rõ rệt. Son thường vắng nhà, anh có hỏi thì gây sự, anh nhịn. Son làm tới. Anh nghe thiên hạ đồn vợ mình thường lui tới nhà con mụ Phấn. Mụ này cũng mới bị chồng bỏ. Phấn là chị Son. Hình như nơi ấy là điểm hẹn hò còn người đàn ông cụ thể nào thì anh chưa biết. Thực sự anh không dám biết. Bốn Hòa tin chắc mười mươi rằng vợ mình không còn nặn mụn cho mình mà đi làm cái việc ấy cho thằng khác rồi. Và thế là anh quyết định ly hôn.

Anh còn nhớ buổi trưa hôm đó. Son ném tờ giấy học trò trên đầu có viết cái câu muôn thuở của đơn từ, dưới viết hàng chữ lớn nắn nót "Đơn thuận tình ly hôn". Tờ giấy này chẳng lạ gì vớ Bốn Hòa. Đến nay nó đã nhàu và cũ vì cứ mỗi lần có gây nhau lại thấy Son lôi ra bắt anh ký. Trước đây anh từ chối nên chẳng quan tâm, chẳng đọc, nay anh ký. Anh trịnh trọng ngồi xuống, xắn tay áo, mở nắp chiếc bút máy, đọc tờ đơn, đọc chậm và kỹ, anh sửa mấy lỗi chính tả và mấy lỗi viết sai "nguyên cứu" Son viết thành "nguyên cứu". Và anh còn chậm rãi hơn nữa, nắn nót ký một chữ thật đẹp, gạch dưới thực mạnh thực dài. Son đứng một bên, tay chống nạnh, mặt tỏ thái độ khó chịu, rửa thắm: "Bộ dạng quan cách giống như ngồi cơ quan ký đơn từ cho dân, ngó phát ghét!". Son cất tờ đơn, hôm sau đem đi nộp. Tòa đòi án phí, Son nghĩ, làm cái thân nguyên đơn cũng khổ, chưa biết được thua thế nào đã tốn tiền.

Mấy lần tòa án huyện đòi tới hòa giải. Hai lần hòa giải bất thành, đưa ra tòa, tòa cho ly hôn. Bây giờ trên mặt pháp luật hai người đã thành người dung nước lã. Riêng về vấn đề tài sản, vì hai bên không nói nên tòa án áp dụng nguyên tắc: chỉ xét xử khi có yêu cầu. Vì thế bản án chẳng đá động đến tài sản.

Cũng vì thế mà bản án để lại một hậu quả lạ đời, thế gian hi hữu. Bốn Hòa và Son vẫn còn sống chung dưới một mái nhà. Cái "tế bào xã hội" này không còn tồn tại trên pháp luật song trên thực tế còn nhiều vấn đề cần giải quyết.

Trước tiên là cái chỗ ngủ. Trong nhà chỉ có mỗi một cái giường gỗ, chiếc giường này cũng có lai lịch của nó. Bốn Hòa nghĩ, mê tín cũng phải. Rước làm chi cái thứ của nợ này về làm lễ hợp cẩn động phòng? Lúc trước chị Phấn đã can, nói, giường là của cô Thu vợ anh Đồng, cặp này cũng đã gây gánh giữa đường, xui lắm đừng có mua. Nhưng anh Bốn tiếc vì Thu kẹt tiền nên bán rất rẻ. Nó chắc chắn mà lại đẹp, làm toàn bằng gỗ sao dư ra trong đợt Hương Bảo đóng ghe bầu. Giường rộng thước hai, nằm một người thì rộng, hai thì chật. Lúc mới lấy nhau Son rất chăm chút cho chiếc giường. Sẵn có cặp áo gối thêu loan phượng người ta mừng đám cưới, Son mua mấy ký bông gòn độn hai cái gối căng phồng êm ái và nàng cẩn thận bỏ tiền mua tấm nệm mút dày một tác nằm cho êm. Son nói trong nhà nơi nào bê bối cũng được, riêng cái chỗ ngủ phải đàng hoàng. Nàng mua tấm xoa bông làm màn cửa sổ. Và mua thêm mấy thước vải nữa làm

khăn trải giường. Tấm vải có hình một hàng dây leo lá xanh hoa vàng trái đỏ uốn lượn bên nhau rất mỹ thuật. Khi trải ra ngay thẳng hàng dây leo nằm chính giữa giường. Nó chia mặt giường ra làm hai phần bằng nhau. Về sau hàng dây leo này hóa thành “chiến lũy hoa”. Cái biên cương bằng hoa xinh tươi này giữ vai trò hệ trọng trong cuộc sống của hai người....

Trong nhà chỉ có một cái giường. Ly dị rồi vợ chồng ngủ đâu? Cả hai người không muốn mình là kẻ bại trận phải ôm chiếu xuống đất mà nằm. Đêm đầu tiên sau cái buổi sáng mà bà chánh án đọc bản án “Chấp nhận ly hôn. Hai người có mười lăm ngày để chống án...” thì vợ chồng Bốn Hòa thức thiệt khuya, người này đợi người kia hành động ra sao mà liệu. Anh Bốn lấy bản báo cáo của xã ra xem. Chị Sơn đem nồi niêu ra giềng kỳ cọ, chờ mãi không thấy Bốn Hòa xách chiếu đi nơi khác ngủ, Sơn ngồi lâu buồn ngủ quá rửa tay vô giường nằm trước. Chị nằm sát trong vách, phía sau “chiến lũy hoa”. Chị nằm suôn đuột, hai cổ chân gác lên nhau. Trước đây Sơn có thói quen nằm cong người như con tôm, bây giờ nằm cong không được vì nó vi phạm “chiến lũy hoa”. Nửa đêm có khi Sơn ngủ quên gác chân qua, nhưng khi giật mình tỉnh dậy rụt về phía bên này.

Khuya anh cũng vô nằm. Anh nằm thẳng, hai tay để trên bụng. Về sau cách nằm này trở thành thói quen của cả hai người. Cũng nhờ nằm kiểu ấy mà mỗi bên chỉ sáu tấc, mà biên cương vẫn được tôn trọng. Đêm đầu tiên tuy hai người không bàn bạc song “chiến lũy hoa” được mặc nhiên công nhận làm biên giới. Bản án ly hôn, nhờ có nhân danh nhà nước cho nên vẫn có hiệu lực cả pháp luật lẫn luân lý. Nó làm cho hai bên sáng ra mắt cỡ không dám nhìn mặt nhau. Giống như trai gái bỏ bịch mà nằm chung giường!

Chuyện ngủ tạm yên, còn chuyện ăn? Cái ăn cũng vô cùng phức tạp nên không dễ gì giải quyết. Hai người còn có chung nửa bao gạo, bao than, năm lít dầu hỏa, chai nước mắm, chục trứng vịt, cân nếp, thùng đậu đỗ gia vị và chị còn giữ của anh lương tháng bảy...

Trưa hôm sau, từ trụ sở, trên đường về, anh tưởng tượng ra cái cảnh thâm trầm như sau: Nhà cửa vắng tanh, bếp núc lạnh ngắt, trên cái bàn ăn dính đầy lọ nồi chỉ có mấy con ruồi bu... Anh cũng đã có “phương án” đối phó. Anh tính về nhà để cái cặp rồi qua Tám Bến Xe kêu tô phở, cho thật nhiều nước lèo, mua thêm ổ bánh mì, ăn tô phở cũng lưng lửng bụng, chấm thêm bánh mì vào nước lèo, thứ này vô bụng nó nở trương ra no lâu lắm. Anh tính sau này sẽ lo việc ăn uống, ăn cơm tháng hay ăn cơm tập thể, tính sau. Bây giờ phải nhanh chóng chống lại lệnh cấm vận cơm của vợ trước mắt cái đã. Nhưng khi mới bước tới cửa anh đã nghe mùi cá chiên, cá ướp muối phơi nắng vài giờ, cho hơi khô, cho muối thấm gọi là muối sươi rất quen thuộc và anh gốc là nông dân vốn ăn mặn, rất thích. Dưới bếp tiếng dầu mỡ sôi vọng lên. Anh tự hỏi, món này thì ngon đó, nhưng biết nó có cho mình ăn không? Anh ra sau rửa mặt xong lên nhà trên đã thấy mâm cơm giống ngày thường. Anh còn chần chừ chưa dám vào ngồi vào đã thấy có hai cái chén hai đôi đũa, như thế mặc nhiên Sơn chấp nhận cho ông chồng ăn. Anh yên tâm ngồi xuống xới hai chén cơm, lấy hết sức can đảm kêu:

- Lên ăn cơm nè!

- Ăn trước đi!

Anh đợi thêm lúc nữa không thấy chị lên mới chịu ăn. Sơn cũng dậm ra ngượng ngập với anh. Đã ăn với nhau bao nhiêu bữa sao hôm nay thấy hai người ngồi ăn chung nó chường chường thế nào. Nàng không lên. Cái gì anh Bốn Hòa cũng gấp một nửa. Con cá chiên anh gấp một bên rồi lật úp lại. Đĩa rau muống xào anh chia đôi. Cái trứng luộc anh xấn hai. Tô canh nước rau muống vắt chanh anh lấy chén chia đôi. Anh ăn uống khéo lắm nên ăn xong nhìn vào vẫn thấy như chưa có người ăn. Về sau cứ cách này làm mãi cũng giải quyết được cái ăn.

Còn chuyện ở cũng không đơn giản. Cái nhà này của xã cấp cho hai vợ chồng, anh cán bộ, chị cũng cán bộ, không phải của riêng ai nên đỡ tranh chấp. Trong nhà dần dần hình thành một lối sinh hoạt kỳ quái. Anh ra cửa trước, chị về cửa sau. Anh ở ngoài sân, chị đứng trong nhà. Anh lên nhà trên, chị xuống nhà dưới. Ban đầu quần áo ai người ấy giặt. Sau chị thấy áo quần dơ anh bỏ bữa bãi chị cũng giặt giùm. Con

mưa chiều đột ngột ập xuống anh cũng chạy ra quơ quần áo vợ vô nhà. Họ sống theo kiểu rất đặc biệt. Trong cái chung có cái riêng, và trong cái riêng cũng có cái chung.

Sáu tháng đầu tiên “chiến lũy hoa” vẫn tỏ ra hữu hiệu trong việc ngăn ngừa chiến tranh. Đêm đêm chị nằm sát trong xó, có nghiêng người cũng úp mặt vào vách. Còn anh thì suốt đêm nằm theo kiểu đã nằm, không rục rịch. Lâu lâu chị cũng có đem tấm khăn trải giường đi giặt. Lúc trải lại, chị vốn là người công bằng vẫn để cho cái cột mốc chia giường thành hai phần bằng nhau. Trước kia anh nghi chị ngoại tình song bây giờ biết mình đã nghi oan. Chị cũng không còn giận anh. Chị thấy không đến nỗi phát chán phát ghét, phán hận anh. Anh cũng chẳng còn cảm thấy sống với người đàn bà này là khổ sở “điên cái đầu” như anh đã từng nói trước đây. Kể từ khi sống chung nhưng không phải vợ chồng, chẳng có gì để nói để gây lộn, để cái mà ông thầy Sáu Đậu có sách Thọ Mai nói vợ chồng tuổi tuất, tuổi mão thường khắc khẩu như chó với mèo, gặp thì gây chó chẳng bỏ nhau. Bây giờ sống như hai người cầm làm sao “khắc khẩu” được. Căn nhà trở nên êm đềm giống như thời mới cưới. Phòng ngủ nhuốm một thứ ánh sáng dịu dịu. Buổi sáng anh vẫn giữ thói quen dậy sớm bưng cốc nước trà ra mây chậu hồng, ngắm hoa, chăm sóc cho hoa. Tội nghiệp, thời gian vợ chồng lục đục quên cả chăm hoa, chúng héo tàn cả. Bây giờ tạm yên anh mới bỏ công ra chăm sóc, nhổ mấy gốc hồng lão lên thay đất khác, cắt cành, tưới nước và nó đã ra lứa hoa đầu tiên. Chị tháo chiếc màn cửa đem giặt, treo lên lại. phòng ngủ nhuốm một thứ ánh sáng huyền ảo, rất quyến rũ. Cái “chiến lũy hoa” cũng thành dịu dàng. Song nó vẫn cứ là cột mốc biên giới.

Hồi mới lấy nhau, vì anh và chị đều là cán bộ nên họ tự nguyện sinh đẻ có kế hoạch. Chị là cán bộ phụ nữ hăng say vận động chị em đẻ ít đẻ thưa không lẽ mới lấy chồng đã ôm bầu còn đi vận động ai? Vài năm sau chị muốn tháo cái vòng ra để có đứa con cho vui cửa vui nhà gặp lúc vợ chồng bất hòa, chị không tháo nữa. Chị nói: “Để cho bỏ ghét thẳng chả!”. Chị biết anh ham con lắm, ấy là cách trừng phạt chồng. Bây giờ chị là phụ nữ độc thân chị có quyền tháo vòng ra, chị lại nghĩ mình mới ba mươi hai, không lý ở góa? Rồi lại phải lấy chồng khác, lại phải đặt vòng khác thêm phiền, thành ra cái vòng vẫn còn ngự trị bên trong...

Thời gian sau cuộc sống cặp này mô phỏng giống như công ty trách nhiệm hữu hạn. Anh nghĩ không lẽ quanh năm suốt tháng cứ qua tiệm Tám Bến Xe ăn phở? Với lại cái kiểu ấy cũng chẳng “kinh tế” gì. Anh lãnh lương về đặt xuống dưới gối chị. Chị cũng có lương, trước đây chị thường tới nhà chị Phấn, mua nửa ký bún, cái tai heo chấm mắm nêm với ớt xiêm. Cho nên việc ăn uống tuy là hạ tầng song nó lại quyết định cho những vấn đề thượng tầng. Công ty trách nhiệm hữu hạn ra đời trong hoàn cảnh ấy và cũng chính trong cảnh ấy tâm hồn hai người cũng có sự biến chuyển sâu sắc, họ thấy cần có nhau trong đời. Không khí trở nên dễ thở hơn. Tuy thế vì tự ái thì ít vì mắc cỡ thì nhiều, cả hai vẫn chưa nói lòng việc cảm vận tình cảm. Họ vẫn giữ bộ mặt lạnh lùng với nhau. Bởi thế, đêm đêm cái chiến lũy hoa vẫn phải làm nhiệm vụ của nó.

Cho đến một hôm, anh còn nhớ đó là thôi nôi con chị Luận. Người ta uống rượu vào thì vui hoạt bát yêu đời, riêng Bốn Hòa thì rượu vào thì thấy cái gì cũng thương, cũng buồn, cũng tủi thân, cũng muốn khóc. Đang nhậu thấy anh Đào trúng gió. Cái cảnh chị Thúy lấy cái muỗng nhôm cạo dọc sống lưng cho chồng, vừa cạo vừa than: “Trời ơi gió chi là gió! Chỗ mô cũng có gió...”. Chị vừa nói vừa thút thít khiến Bốn Hòa cảm cảnh cũng muốn khóc theo. Rủi cho anh, không ai hỏi thì thôi, đằng này lão Bá nhìn anh hỏi: “Chú Bốn, sao chú cũng khóc?”. Bốn Hòa òa lên như một đứa bé. Anh xấu hổ không nhậu nữa, ra sân đập máy xe. Trên con đường làng trở về nhà, nhìn thấy Tám Soan gối đầu lên đùi cho vợ nặn mụn. Cảnh tượng âu yếm quen thuộc cũng làm cho anh tủi thân. Xe chạy một đoạn nữa thấy cặp chó kéo nhau ra bụi tre vắng vẻ đánh nhau. Anh thương thân nghĩ, con chó con mèo chúng còn tình nghĩa vợ chồng, còn mình thì... Ai ngờ đúng lúc ấy cặp chó bị mấy con khác cắn đuổi cả hai kéo lê nhau băng qua đường khi chiếc 67 chạy tới, thế là tai nạn.

Anh tỉnh dậy thấy đang nằm trên giường nhà mình. Lạ quá lần này chẳng biết ai đặt anh nằm chồng lên chiếc lũy hoa. Son đang lấy vôi quét dưới hai bàn chân, chị sờ đầu chồng giống như mẹ sờ con, nói: “Cũng còn may, người với xe không hề hấn gì, chỉ bể cái nón cối với sút mất một chiếc dép râu. Uống chi mà uống!...”. Giọng chị đầy âu yếm. Chị kê tô cháo đậu xanh lên miệng giúp chồng mau già rượu. Anh

thấy ê ẩm toàn thân nhưng lạ quá một chỗ nào đó trong ngực lại có cảm giác ẩm áp dễ chịu lan tỏa ra khắp nơi...

Đêm đó mặt trận vỡ. Chiến lũy hoa bị quân của hai bên giẫm lên chà đạp tan tành.